MALTA

QORTI CIVILI, PRIM AWLA
MALTA

ONOR. IMHALLEF
PACE RAYMOND C.

Seduta tat-28 ta' Novembru, 2002

Citazzjoni Numru. 1669/1999/1

Joanne Borg

vs

Hosam Soliman

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ic-citazzjoni attrici a fol. 1 fejn gie premess:-

Illi l-kontendenti zzewgu civilment fid-29 ta’ Novembru 1996 fir-Registru Pubbliku l-Belt;

Illi l-partijiet kienu nieqsa mid-diskrezzjoni necessarja biex jizzewgu u ghalhekk iz-zwieg hu null;

Illi l-istess attrici talbet lil din l-Onorabbli Qorti sabiex:

1. Tiddikjara null u bla effett iz-zwieg celebrat bejn il-kontendenti fid-29 ta’ Novembru 1996;

Bl-ispejjez; il-konvenut ingunt ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni attrici a fol. 3 tal-process;

Rat il-lista ta’ xhieda u d-dokumenti esebiti a fol. 3 u 4 tal-process;

Rat il-verbali tat-8 ta’ Marzu 2000; tal-5 ta’ April 2000; tat-30 ta’ Mejju 2000; tal-11 ta’ Ottubru 2000; tat-22 ta’ Novembru 2000; u tat-12 ta’ Frar 2001 fejn dejjem kien ghad jonqos in-notifika tal-konvenut bic-citazzjoni attrici u bl-avviz tas-smiegh tal-kawza.

Rat ir-rikors ta’ l-attrici Joanne Borg tas-6 ta’ Lulju 2001 fejn talbet li l-konvenut jigi notifikat permezz ta’ pubblikazzjoni fil-gazzetta tal-gvern.

Rat id-digriet sussegwenti tal-Qorti datat 25 ta’ Lulju 2001, fejn laqghet it-talba b’dan li jigi esegwit dak indikat fl-Artikolu 187 tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta’ Malta.
Rat il-verbali tas-17 ta’ Settembru 2001; tat-2 ta’ Novembru 2001 fejn mill-atti rrizulta li l-konvenut gie notifikat; tal-4 ta’ Marzu 2002 fejn il-kawza giet differita biex tkompli tinstema’ minn din il-Qorti kif prezentament presjeduta mill-Onor. Imhallef Raymond C. Pace; tad-29 ta’ Mejju 2002; u tas-26 ta’ Gunju 2002 fejn Dr. Joseph Azzopardi ghall-attrici pprezenta affidavit, u l-kawza giet differita ghas-sentenza ghat-28 ta’ Novembru 2002.

Rat li minkejja li gie debitament notifikat bic-citazzjoni attrici u bl-avviz tas-smiegh tal-kawza, il-konvenut baqa’ ma pprezenta l-ebda nota ta’ eccezzjonijiet tieghu u ghalhekk baqa’ kontumaci.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

<u>II. KONSIDERAZZJONIJIET</u>

(a) <u>PROVI.</u>

Illi fl-affidavit taghha **Joanne Borg** sostniet is-segwenti:

"Jien u l-konvenut izzewwigna civilment fid-29 ta' Novembru 1996. Kont ili naf lill-konvenut tliet xhur biss qabel ma zzewwigna.

Kien l-istess konvenut illi ippropona illi nizzewgu u billi kienet ghadha kif mietet ommi u dan kien mument hazin hafna ghalija u billi jien ma ghandix huti accettajt illi nizzewgu. Kelli 24 sena. Ir-ragel hu ta' nazzjonalita' Egizzjana. Irrid nghid ukoll li ma ridnix nghid lil missieri stess li kont se nizzewweg.

Ghall ewwel sitt xhur ma kellniex problemi kbar izda wara dan il-perjodu beda johrog ma' shabu biss u mieghi qatt. Illi shabu jien ma kontx nafhom kollha. Kien idum barra sat-tlieta ta' fil-ghodu u meta kont nghidlu biex nigi mieghu kien jirrifjuta.

Flus qatt ma kien itini hlief kultant xi hmistax-il lira l-aktar. Jien bqajt nahdem u hu kien ikollu xoghol sporadiku ghalkemm kwazi dejjem hadem. Izda l-flus kien jibghathom lil ommu l-Egittu minflok jaghthom lili. Ghamilna sentejn bl-inkwiet u nissaporti u ghalkemm gieli keccejtu mid-dar kien jitiob mahfra u jien kont nahfirlu. Hafna drabi kien jittrattani qisni kont propjeta tieghu. Fil-verita' rrid nghid ukoll illi kont ghamilt xahar l-Egittu wara illi zzewwigna u l-familja tieghu barra ommu trattawni tajjeb hafna.

Wara z-zwieg mill-ewwel thabat hafna ghac-cittadinanza Maltija u ghamilli cara li riedha bil-fors. Jien ukoll assistejtu f'dan u kont nithabat mieghu.

Fl-ahhar ic-cittadinanza gabha wara cirka sena u nofs li izzewwigna. Ftit wara l-imgieba tieghu saret insapportabbli u anke beda johrog ma' nisa ohra. Kellna xi nghidu u keccejtu mid-dar. Fid-diskors li sar qalli li kien izzewweg lili ghac-cittadinanza u issa ma kellux bzonni

aktar. Minn dak iz-zmien 'l hawn ftit rajtu aktar u naf li ghamel xi zmien l-Italja. Sirt nat ukoll minghand habib li illum hu gharus l-Egittu u fi hsiebu jizzewweg is-sena d-diehla. Dan ghaliex skond ir-religion tieghu (Musulmana) iz-zwieg mhux monogamu."

(b) KONSIDERAZZJONIJIET LEGALI.

Illi l-attrici fl-ewwel premessa taghha ssostni li l-kunsens tal-partijiet kien nieqes mid-diskrezzjoni necessarja biex jizzewgu, u ghalhekk l-istess attrici qed ticcita l-**artikolu 19(1)(d) tal-Kap 255**. Dan l-artiklu jghid hekk:-

*"**Art.19(1):** B'zieda mal-kazijiet fejn zwieg ikun null skond xi dispozizzjoni ohra ta' dan l-Att, iz-zwieg ikun null:-*

(d) jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, jew b'anomalija psikologika serja li taghmilha mpossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg."

Illi Il-kuncett ta' diskrezzjoni ta' gudizzju "*supposes not only maturity of intellect but also a maturity of the will, that is an ability to take decisions responsibly. A person must possess a critical faculty and internal freedom of choice in order to contract validly."*

Infatti l-awtur ***Bersini*** **(Il Diritto Canonico Matrimoniale** [Torino, 1994]) jispjega li:-

"Per dare un valido consenso, non e' sufficiente il grado di ragione col quale speculativamente uno sappia che cosa e' il matrimonio; e' necessaria la maturita' di giudizio capace di ponderare in concreto i doveri e i diritti che uno deve assumersi per tutta la vita. In altri termini, e' necessaria la discrezione non tanto per l'atto in se, al monento di emettere il consenso, quanto per gli impegni che da quell'atto derivano. Una discrezione che impegni per il futuro. Ovviamente si richiede una ponderazione degli impegni sostanziali del matrimonio e non di tutto il

suo valore etico, religioso, sociale, giuridico ed economico, altrimenti ben pochi sarebbero in grado di emettere un valido consenso. Ogni volta che i contraenti abbiano raggiunto l'eta' prescritta dal legislatore per poter contrarre matrimonio, si presume che essi siano in possesso della debita discrezione di giudizio; tale presunzione, tuttavia, ammette prove in contrario. Pertanto, qualora si possa dimostrare, per qualsiasi motivo, la capacita' intellettiva e volitiva sopra descritta sia gravamente alterata o addirittura mancante, si dovra' ritenere che il vincolo matrimoniale sia nullo per difetto di discrezione di giudizio".

Illi hu ghalhekk importanti li jkun hemm maturita' li tippermetti lill-persuna li tevalwa d-drittijiet u obbligi li ggib maghha l-hajja mizzewga cjoe' li jkunu qed jaghtu u jircievu lil xulxin, permezz ta' unjoni guridika, *"in a unique community of life and love. This community is indissolubly faithful, ordered to the good of the spouses as well as to the procreation and education of the offspring"* **(*Viladrich*, P.J., Matrimonial Consent in Code of Canon Law Annotated** [Montreal,1993],p.686).

Illi kwantu ghad-difett fil-kunsens dovut ghall-anomalija psikologika serja li taghmilha mpossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg, il-ligi taghna, bhad-dritt kanoniku **(Can. 1095 (3))** tirrekjedi mhux semplici diffikulta` izda mpossibilta` li wiehed jaqdi ossia jassumi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg. Inkapacita` jew impossibilita` vera f'dan il-kuntest hi ipotizzabbli biss fil-prezenza ta' anomalija psikologika serja li, independentement minn kif wiehed jaghzel li jiddefiniha jew jiklassifikaha fil-kamp tal-psikjatrija jew tal-psikologija, tintakka sostanzjalment il-kapacita` "*di intendere e/o di volere*". "*L' incapacita` di assumere gli oneri essenziali della vita coniugale*", jghid il-**Bersini**, "*rende la persona inabile al matrimonio, anche nell' ipotesi … … … che al momento di contrarre le nozze abbia avuto la discrezione di giudizio sufficiente per un valido consenso*" (op. Cit., p. 99).

Illi ghal dak li jirrigwarda l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg, din il-Qorti tifhem li fin-nuqqas ta' definizzjoni jew indikazzjoni fil-**Kap. 255**, dawn l-obbligazzjonijiet essenzjali huma dawk li fis-socjeta` Maltija dejjem u nvarjabilment gew ritenuti bhala l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg.

Illi dawn huma "*the obligation concerning the conjugal act or carnal union, as bodily union and basis of procreation; the obligation of the community of life and love as an expression of the union between man and woman, mutual well-being, which is inseparable from the provision of an environment conducive to the reception and education of children; and the obligation to receive and bring up children within the context of a conjugal community. It is important to remember that these essential obligations must be mutual, permanent, continuous, exclusive and irrevocable so that there would be incapacity if one of the contracting parties should be, due to a psychological cause, incapable of assuming these obligations with these essential characteristics*" (***Viladrich*****, P.J.,** op. Cit., p. 687).

Illi rigward l-**artikoli 19(1)(f)** dan jikkonsidra kemm is-simulazzjoni totali (*"colorem habens, substantiam vero nullam")* kif ukoll dak parzjali (*colorem habens, substantiam vero alteram)* tal-kunsens.

Illi rigward it-tifsira tal-frazi *"eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu"*, jew kif maghruf ukoll bhala simulazzjoni totali, l-Qorti fil-kawza **"Bonnici vs Bonnici"** (P.A. 30 ta' Lulju 1982) qalet illi biex ikun hemm simulazjoni totali jrid jigi ppruvat il-*"finis operis"* taz-zwieg gie effettivament eskluz mill-vera rieda ta' parti jew ohra, ghalkemm formalment tkun sehhet ic-celebrazzjoni taz-zwieg.

Illi fis-sentenza **"Cali vs Dr. Albert S. Grech *nomine".*** (P.A. 22 ta' Gunju 1988) il-Qorti qalet illi jekk tmur ghac-cerimonja tat-tieg u nternament tissostitwixxi l-ideat tieghek fuq x'inhu zwieg jew inkella xort'ohra teskludi l-veru kuncett taz-zwieg, hi forma ta' simulazzjoni totali. Fid-decizjoni **"Galea vs Walshi"** (P.A. 30 ta' Marzu 1995) il-Qorti spjegat simulazzjoni bhala *"meta l-atti, gesti jew*

kliem esterni ma jikkorrispondux ghall-kunsens intern li jkun inghata". Illi fis-sentenza **"Muscat vs Borg Grech"** (P.A.14 ta' Awissu1995) il-Oorti spjegat il-kuncett ta' simulazzjoni b'dawn il-kliem:-

"Ghalhekk min esternament ikun wera li qed jaghti l-kunsens matrimonjali izda jkun internament u b'att pozittiv tal-volonta' tieghu qed jichad il-kunsens ghal dak iz-zwieg ikun qed jissimula l-kunsens tieghu".

Illi kif gie nsenjat fid-decizjoni fi-ismijiet **"Francesco Teuma vs Liugi Camilleri et",** (K. 1 ta' Ottubru 1884 - Vol. X, p. 912):-

"a poter dedursi la invalidita dell'atto e' necessario che risulti chiaro, che cio' che si contrattava non era la yenta, ma una simulazione, cioe' 'fictio seu ostensio falsi pro vero'.

Illi nfatti meta wiehed jitkellem dwar l-eskluzjoni taz-zwieg jew wiehed mill-elementi essenzjali tieghu, wiehed irid jifli jekk il-kontendenti jew wiehed minnhom, allavolja hu kapaci jaghti l-kunsens validu taz-zwieg, pero' bl-att tieghu qabel u fil-hajja mizzewga, jew bl-ommissjoni tieghu, eskluda *a priori* certu obbligi essenzjali tal-hajja mizzewga, cjoe', issimula l-kunsens tieghu totalment fejn eskluda *a priori* z-zwieg, jew inkella fejn filwaqt il-kunsens hu jew hi eskludew xi wahda jew aktar mill-elementi tal-hajja mizzewga, u cjoe' saret simulazzjoni parzjali.

Illi *inoltre* fis-sentenza **"Theresa Taguri nee Spiteri vs Av.Christopher Cilia et noe"** (Cit.Nru: 3130/96/NA – 10/11/99) gie ritenut illi:-

"Fl-interpretazzjoni ta' dan is-sub-inciz gie ritenut mill-Qrati taghna illi l-eskluzjoni pozittiva ma kellhiex necessarjament tirrizulta biss minn xi haga espressa direttament izda setghet tigi espressa bl-imgieba ta' xi parti fil-perjodu mmedjatament qabel u wara li jkun inkiseb l-istess kunsens".

Illi mill-provi prodotti u senjatament mill-affidavit tal-attrici jirrizulta bla ebda dubju kwalunkwe li l-konvenut izzewweg lill-attrici biex ikun jista' jottjeni cittadinanza u passaport Malti. Jidher li hu ma kellu l-ebda ntenzjoni jidhol ghar-rabta permanenti f'hajja mizzewga mal-attrici.

Illi fil-fatt mit-testimonjanza tal-attrici jirrizulta li l-konvenut qatt ma kellu hsieb li jadatta ruhu ghall-hajja mizzewga, tant li jidher li huwa baqa' jghix il-hajja ta' ghazeb kemm fir-relazzjoni mal-attrici qabel iz-zwieg u kemm wara z-zwieg, tant li kien johrog wahdu mal-hbieb u jdum barra sat-3:00 a.m. Apparti minn dan qatt ma mantna lill-attrici u l-ftit introjtu li kellu meta f'xi daqqiet hadem kien jibghatu lill-familjari tieghu fl-Egittu.

Illi jidher li l-unika konsiderazzjoni li spingiet lill-konvenut biex jizzewweg kien biss biex jottjeni c-cittadinanza Maltija b'dan li sakemm ottjeniha, ghalkemm xorta ghamel li ried, il-komportament tieghu lejn l-attrici ggrava tant li ma kien jimpurtah xejn minnha u qalilha car u tond li kien izzewigha biss sabiex jottjeni c-cittadinanza Maltija u ladarba rnexxielu jakwista dan huwa ma kellux bzonnha aktar.

Illi kkonfrontata b'dan l-attrici keccietu 'l barra mid-dar u *in verita*' ma jidhirx li l-konvenut tant ikkoppa, u jidher li llum wasal biex jizzewweg ma' mara ohra fl-Egittu.

Illi kif inghad fis-sentenza **"Mary el Metwaly vs Adil Ibrahim el Metwaly**" (P.A. (RCP) 24 t'Ottubru 2002 – Cit Nru: 1820/96/RCP) fejn jidher li l-konkluzjoni hemm raggunta tapplika wkoll ghal dan il-kaz:

*"Illi kwindi hu ovvju li l-uniku hsieb tal-konvenut meta zzewweg civilment lill-attrici kien li jizzewwigha biex jottjeni l-iskop tieghu cjoe' c-cittadinanza u l-passaport. Barra minn dan hu anke evidenti li hu ma assuma ebda obbligazzjoni jew responsabilita' ta' ragel mizzewweg. B'hekk bla ebda dubju l-kunsens tal-konvenut kien vizzjat ai termini ta' l-**artikolu 19 (1) (d) u (f) tal-Kap 255**."*

Illi ghalhekk jidher li t-talbiet attrici ghandhom jigu milqugha kif propost skond id-disposizzjonijiet tal-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255**, *stante* li c-citazzjoni attrici hija bbazata biss fuq dan is-subartikolu.

<u>III. KONKLUZJONI.</u>

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeciedi,** billi fil-kontumacja tal-konvenut **tilqa' t-talba attrici** b'dan illi:

1. Tiddikjara null u bla effett iz-zwieg celebrat bejn il-kontendenti fid-29 ta' Novembru 1996 u dan *ai termini* tal-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta.**

Bl-ispejjez kontra l-konvenut.

Moqrija.

Onor. Imhallef Raymond C. Pace LL.D.
28 ta' Novembru 2002

Mario Debono
Deputat Registratur
28 ta' Novembru 2002